

Almanca vs. olursa müthiş bir zenginlik. Benim ikinci dilim Almanca, 2.5'uncü dilim de Osmanlıca. Umarım daha fazla da dil öğrenebileceğim. Çünkü dil öğrenmek muazzam bir şey. Bizde maalesef dil öğrenmek teknik bir skill, yetenek olarak görülüyor. Dil öğrenmek bir insanın yepyeni dünyalara, kültürlere, evrenlere açtığı bir kapıdır. İkincisi, komik gelebilir ancak okumak ve çalışmak. Sebatla, ahlâklı bir şekilde, anlamaya çalışarak okumak. Bütün bu kavramlar birleştikten sonra olur gider. Aslında kitabı biraz da bunun için yazdım. “Ben nereden başlayacağım? Burası karmakarışık” denilen alanı kendi zaviyemden aktarmaya çalıştım. Bu tehlikeli bir şey bir yandan da. Çünkü belirli bir perspektifte alanı kapatıyorum. Kapatmamaya çalışarak bir yol haritası çizmeye çalıştım. Başarılı olduysam da ne ala.

“KÜLTÜREL HAYATIN CANLILIĞI İÇİN YAYINEVLERİNİN AYAKTA KALMASI ŞART”

İletişim kuramları dışında bizlere okumak, öğrenmek, izlemek için, kendimizi geliştirmemiz için neler tavsiye edersiniz?

Burak Özçetin kimdir?

1979, Kuşadası'nda doğumlu olan Prof. Dr. Burak Özçetin, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden lisans, yine ODTÜ Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümünden de yüksek lisans ve doktora derecelerini aldı. 2006-2007 yıllarında Fullbright Bursu ile New School for Social Research Siyaset Bilimi Bölümünde (New York) misafir araştırmacı olarak bulundu. Sırasıyla ODTÜ, Akdeniz Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesinde çalışan Özçetin, 2018 Eylül'ünden bu yana Bilgi Üniversitesi Medya Bölümünde çalışıyor.

Akademik olarak okuyacaklarınızı zaten kendiniz araştırıp bulabilirsiniz. Klasikleri okuyun derim. Klasik cevaplar veririm buna. Sosyal bilimlerin klasiklerini okuyun derim. Derim de derim. Ancak kendimizi zenginleştirmek için bence bol bol roman okuyun diyorum. Yani iletişim dediğimiz şey yaşama anlam vermek ve yaşama şiirlerden, romanlardan daha fazla anlam veren ne var acaba? Ve de bizi daha fazla zenginleştiren bir şey olduğunu düşünmüyorum. Aslında sanatın tanımı belki de bu. Öyle çok sanat sosyoloğu, felsefecisi değilim ama bir zenginlik arıyorsak tabii ki felsefe, sosyoloji önemli. Bir örnek vereceğim, dün bütün gün ve gece boyunca Pessoa'nın “Huzursuzluğun Kitabı” adlı eserini okudum ve kitabın her sayfasında böyle bir tokat yedim, “Allah'ım ne diyor, aa evet diye.” Zenginleşmek de bu zaten. Sizi rahatsız eden, sizin o ana kadar inandığınız, bildiğiniz şeyleri biraz da yerinden eden şeydir zenginleşmek. Bu dediğim gibi en çok müzikte, şiirde, öyküde, romanda, edebiyatta, oyunlarda, sinemada karşımıza çıkıyor. O yüzden ben öğrencilerime akademik

metinlerin okunmasının yanı sıra bu tür şeylerin yapılmasını da öneriyorum. Ayrıca Kitle İletişim Kuramları kitabında akademik metin önerisinde bulundum. Kitabı okusunlar. Ancak gidip alsınlar, öyle PDF indirmesinler. Bunu kendim için söylemiyorum. Türkiye'deki kültürel hayatın canlılığı için yayınevlerinin ayakta kalması şart. Bu çok ciddi bir sıkıntı. Ayrıca bir not düşmek istiyorum öğrencilerime, zenginleşmek istiyorlarsa unutmamaları gereken şey, bu zenginleşmeyi sağlayacak kurumları ayakta tutmalıyız. Kitap okumalıyız, tiyatro bileti almalıyız. Saçma sapan kıyafetlere, bitmek bilmeyen ayakkabı serilerine çok rahat bütçe ayırırken bir tane kitaba harcanacak paradan imtina etmek bizi fakirleştiriyor, farkında değiliz. O yüzden bol bol kitap alsınlar, bol bol tiyatro bileti alsınlar. Çünkü zenginleşmek tekil bir macera değil. Ya hep birlikte zenginleşeceğiz ya da hep birlikte bir alışveriş cumhuriyetine döneceğiz. Ondan sonra okuyacağımız tek şey girdiğimiz alışveriş merkezlerindeki markaların tabelaları olur.

Foto-haber: Uğur Can Büyüknisan

GÖMLEKÇİ SEYFİ

Çıraklığa 7 yaşında, kalfalığa 10 yaşında başlayan Gömlekçi Seyfi terzi değil gömlekçi olduğunu özellikle belirtiyor.

Tasarımı: Rumeysa Balaban

Her şeyin standartlaştırıldığı günümüzde, kişiye özel ve kişinin ölçülerine göre gömlek yapan birisi Gömlekçi Seyfi. Pasaja gidip sohbet ettiğimde giyim sektöründeki aynışmayı anlatırken, sadece gömleğin değil tüketilen her şeyin, beğenilerin bile, aynıştığını söylemek istedim. Eskiden daha çok müşterisi varmış, şimdi bir hayli azalmış. Hem sosyal hem de fiziksel anlamda bize ait ölçülerimizden vazgeçip, bize sunulan ölçülerden seçmeye ne yazık ki alıştık. Eskiden kendi ölçülerimize göre zevklerimiz varken, şimdi small-large-medium eşyalar-zevkler alıp biz onlara uymak için çabalıyoruz.

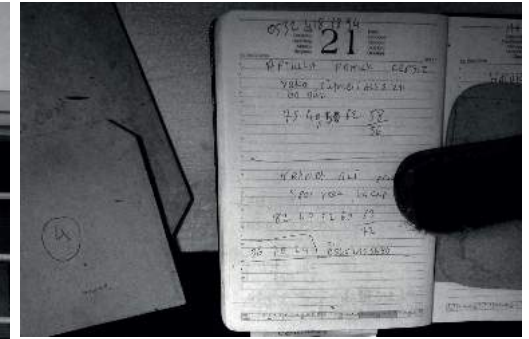

Gömlekçi Seyfi, gömlekçi olduğunu özellikle belirtiyor; çünkü gömlek dışında bir şey dikmiyor. Her müşterisinin ölçüsünü ayrı ayrı alıp, deftere geçiriyor. Çıraklığa 7 yaşında, kalfalığa 10 yaşında başladığını ve şimdi 65 yaşında olduğunu düşünürsek, 55 yıl boyunca biriken defterleri varın siz hayal edin. Bir soru sorun o size bir sürü hikaye anlatsın.

Mesleğe nasıl başladığını soruyorum önce, 7 yaşındayken babası onu bir tamir atölyesine vermiş. Kirli işleri pek sevmiyormuş, babası onu işten alsın diye o çocuk aklıyla her gün akşam eve geldiğinde babasının traktör garajında bulduğu yağ bidonuna elini batırıp üstüne sürüyormuş. Her gün (o günlerde çamaşır makinasının olmadığını düşünürsek) kirli çamaşırları gören annesi babasına feryat ediyormuş. Bir gün garajda suç üstü yakalanmış, güzel bir sopa yemiş ama amacına ulaşmış. Oradan köprübaşında (şimdiki Taşköprü) bir terzi dükkanına çırak verilmiş. Gömlekçi burada öğrenmiş. Terzi dükkanından bahsediyor, 1960'lar, terzi dükkanında 12 çırak, 4-5 kalfa bir usta varmış. Bir ustanın 3 dükkanı varmış, aynı anda bir yerde gömlek, bir yerde pantolon diğer bir yerde ceket dikiliyormuş. Girişini bulmak için bile büyük gayret sarf etmeniz gereken bir pasajda otururken, bunları anlatıyordu Gömlekçi Seyfi. Karşı ve yan dükkanı boştu, pasaj sessizlik içindeydi, Baudelaire'in flaneur'ünün filizlediği pasajdan eser yoktu. "Şimdi tabii artık eskisi gibi değil, bizden sonra yetişen bir nesil de yok. Buralar eskiden cıvıl cıvıldı; ustalar, kalfalar, çıraklar. Şimdi tabii yokluk yok çok şükür, fakat bir tadı yok artık. Eskiden bir tadı vardı, insanlar neşeliydi, belki de yaşa girdiğim için bana öyle geliyordur" diyordu. Pasaj'daki o durağanlığı, cansızlığı ve siyah havayı görseydiniz. O pasajın bir zamanlar neşe içerisinde olduğuna kimse inandıramazdı sizi.

Gömlekçi Seyfi kalıp kullanmıyor, kalıp kullanan terziyi de terziden saymıyor. Bir tek yakaların astarları için kalıp kullanıyor. "Yaka en önemli yerdir gömlekte" diyor. Çıraklığı döneminde, köprübaşında, bu biçki tekniğini Ermeni bir kalfadan öğrenmiş. Her bir biçkiyi mezroyala (asıl adı mezuro) ölçerek yapıyor. Tek çalışıyor, rigolasını bile kendisi yapıyor. Her renkte bobini, 40 yıllık makinesi, artık sarmak için makineye ihtiyaç duymadan elle sardığı masuralarıyla sipariş gömlek diken bir terzi Gömlekçi Seyfi. Kimler geliyor sana diyorum, kaldı mı sipariş gömlek diktirenler? "Eskiler var" diyor. Yeni nesilden artık kimse gelmiyormuş dikiş yaptırmaya, belki gömlekleri tadilat yaptırmaya geliyorlarmış. "Tabii" diyor "şimdi manufaturacıdan bir kumaş alsa o kadar para, sonra bana diktirecek. Çok pahalıya geliyor. Dışarda bi gömleği alıyor 15-20 liraya, sonra tadilatı yaptırmaya bana geliyor. İnan yeni gömlek diksem daha kolay, o yüzden artık tadilat kabul etmiyorum." Kendi yağında kavruluyor Gömlekçi Seyfi, Anadolu'daki her bir esnaf gibi. Çekimleri bitirip çıkmaya hazırlanırken söylenen çayın ödemesi markayla yapıldı. Kameraya davrandım. "Her şeyi de çekme fotoğrafçı" dedi. Tamam usta dedim.

Astar: Gömlek yakasının dik durması için kullanılan sert kumaş.

Biçki: Kumaşın ölçülere göre kesilmesi.

Mezro (mezuro): Terzilikte ölçü almakta kullanılan, genellikle 1,5 metre uzunluğunda şerit metre.

Rigola: Kumaş dikilmeye başladıktan sonraki ara kesimler.

Masura: Dikiş makinasının altına konulan üzerine iplik sarılan silindirik biçiminde nesne.

